

Zápis z členské schůze Východočeské pobočky ČSO, Pardubice, 1. března 2014

Krátce po deváté hodině přivítal předseda pobočky Martin Fejfar přítomné hosty a členy pobočky v sále pardubického muzea. Po úvodních organizačních informacích, které se týkaly především voleb nového výboru, zahájil dopolední blok vystoupení, který byl věnován významným ornitologickým lokalitám východních Čech.

První z nich, pískovnu Štít na Chlumecku, představil Lukáš Kadava. Připomněl, že předmětem nynějšího hlavního zájmu je kolonie racka chechtavého. Na jedné z posledních lokalit v Královéhradeckém kraji hnízdí asi 300-350 párů. U dalšího zájmového druhu - břehule říční - probíhá hnízdění s kolísající početností v haldách mimo hlavní dobývací prostor. Z dalších hnízdičů byla uvedena například zrzožlávka rudozobá nebo žluva hajní. Lokalita je také poměrně významným zimovištěm, např. pro morčáky velké nebo racky bělohlavé. V diskuzi se pak hovořilo o potřebě jednat o některých ochranných opatřeních a managementových zásadách ve prospěch především výše uvedených ptačích druhů s majiteli a uživateli pískovny.

Druhý vystupující – Petr Moutelík – přítomné seznámil s unikátním suchým poldrem u obce Žichlínek na Lanškrounsku. Zdejší tok a rozlivy Moravské Sázavy s dalšími úpravami terénu a vegetací na přibližně 150 hektarech postupně utváří měnící se podmínky pro výskyt zejména vodního ptactva. V době po výstavbě (2008) zde existoval například daleko větší předpoklad pro zastavení migrujících druhů bahňáků (stejně tak jako pro určité druhy hnízdičů). Dnes zde hnízdí některé druhy v nebývalé početnosti (např. bramborníček hnědý a tůňák obecný), případně se jedná o hnízdění dalších velmi zajímavých ptačích druhů. Na fotografiích ze zdejších odchytů jsme mohli vidět například bekasinu větší, chřástala kropenatého, chřástala polního a další. V území však existuje řada problémů, vázaných především na rušivou a nekoordinovanou přítomnost člověka v mnoha podobách, ať už jde o sportovní rybáře, volně pobíhající psy nebo motorkáře. Poměrně závažnou okolností je trasování vedení vysokého napětí nad poldrem i hustá síť v jeho okolí.

Následovalo vystoupení Davida Čípa, který představil rybník Tuří (EVL a PP), nacházející se v blízkosti řeky Metuje, jižně od vodní nádrže Rozkoš. Přestože se zde vyskytuje řada zajímavých druhů ptáků (např. slavík modráček, rákosník velký, husa velká, jeřáb popelavý, moták pochop a další), význam rybníka i jeho blízkého okolí byl vyzdvižen především z pohledu batrachologického (výskyt kuňky ohnivá a rosničky zelené) i botanického (orchideje nebo mázdřinec rakouský). V diskuzi byl zmíněn problém s častým nedostatkem vody nebo s výskytem černé zvěře.

Ještě před přestávkou proběhla volba nového výboru pobočky pod dohledem volební komise ve složení Karel Dohnal a Jaroslav Branda. Volba proběhla aklamací o celé kandidátce ve složení Tomáš Diviš, Lukáš Kadava, Petr Kafka, Václav Koza a Jaroslav Vaněk. Ze 46 přítomných členů pobočky hlasovalo pro návrh 45 členů, proti návrhu nehlasoval nikdo a hlasování se zdržel 1 člen pobočky. Správnost volby potvrdil a výsledek volby vyhlásil člen volební komise Jaroslav Branda.

Po přestávce pokračoval ve vedení schůze Tomáš Diviš, který předal slovo znovu Davidu Čípovi. Ten krátce informoval o problému používání „tuku“ z palmy olejné, používaného především při výrobě nejrůznějších potravinových a kosmetických produktů. Pěstování palmy, především v jihovýchodní Asii, vede k rapidnímu úbytku tropických deštných pralesů.

D.Číp vyzval přítomné k tomu, aby své okolí upozorňovali na negativa tohoto produktu i ve vztahu k ochraně živočišných i rostlinných druhů.

Dále vystoupil Vladimír Lemberk, který připomněl, že se na webových stránkách pobočky brzy objeví všechny články z dřívějších čísel našeho sborníku Panurus v elektronické podobě. Jako vedoucí zoolog Vč. muzea v Pardubicích také přítomným připomněl ustanovení smlouvy pobočky s muzeem, která pobočku zavazuje podílet se podle možností na sběru dat a předmětů pro potřeby muzea. Vyzval přítomné k pokračování úsilí o naplnění tohoto závazku a zasílání nejen ornitologických dat, ale i nálezů usmrčených ptáků či jiných obratlovců pro potřeby muzejních expozic a depozitářů. Na silnicích nebo pod elektrovody usmrčené a zachovalé exempláře doporučuje zabalit do novin a igelitových sáčků a zamrazit až do přepravy do muzea. Velmi žádoucí jsou i naprosto běžné druhy jako jsou např. vrabci.

Petr Kafka pak požádal členy pobočky o zvýšenou aktivitu v terénu při sledování čápa černého v rámci letošního třetího celostátního mapování. Údaje nejen z průběhu hnízdní sezóny je možné předávat buď přímo P. Kafkovi, který je koordinátorem pro oblast východních Čech (společně s Josefem Vránou) na adrese petr.kavka@nature.cz nebo zadávat na adrese cap.birdlife.cz, který bude brzy spuštěn.

Za výbor ČSO i za sekretariát připomněl Martin Fejfar hlavní akce ČSO pro členy i veřejnost. Hovořil například o rozšířené nabídce společnosti Meopta v podobě slev na zakoupení dalekohledů, o nahrávkách ptačích hlasů od Pavla Pelze nebo o aktualitách z OP Josefovské louky. Uvedl také, že podzimní schůze ČSO v roce 2015 by se mohla uskutečnit v rámci VI. konference naší pobočky.

Nejnovější informace, které se týkají dalšího čtyřletého cyklu mapování hnízdního rozšíření ptáků v ČR, nám předal prof. Vladimír Bejček. Připomněl, že kromě obvyklých cílů mapování se budou výsledky poskytovat také pro tvorbu Atlasu hnízdního rozšíření ptáků Evropy. Předem registrovaní mapovatelé budou mít možnost zaznamenávat terénní data z našeho území on-line do záznamových karet, kde mimo jiné získají také okamžitý přehled o výskytech ptáků v daném mapovacím čtverci, které budou již v databázi zanesené i jinými mapovateli. Metodika mapování bude mírně odlišná od posledního období. Novinkou je především využití tzv. hodinovky. Za důležité pak VI. Bejček považuje také to, že se podaří vytvořit jedno prostředí pro ukládání dat, propojitelné mezi databázemi Avif (ČSO) a NDOP (AOPK). Doufejme jen, že podrobnější pokyny k celému projektu mapování se co nejdříve dostanou pro prostudování a používání ke všem zájemcům.

Dále Jakub Vrána seznámil přítomné se zajímavými ornitologickými pozorováními, která byla zveřejněna z území východních Čech v loňském roce. K nim patřil například výskyt dravců na Svitavsku (káně bělochvostá, orel křiklavý, orlík krátkoprstý, moták lužní, luňák červený, poštolka rudonohá), dlouhodobější pobyt mandelíka hajního na Královéhradecku, podzimní výskyt jespáka skvrnitého na v.n. Rozkoš nebo údaj o prvním zjištěném hnízdění kormorána velkého ve východních Čechách na Jičínsku.

Na závěr schůze představil Libor Praus svůj nedávný studijní tříměsíční jarní pobyt v severním Nizozemsku. Především v oblasti města Groningen měl možnost pohybu při výzkumu pěvců v oblasti vřesovišť na vnitrozemských písečných dunách. Tamní specifické prostředí využívá k hnízdění především skřivan lesní, skřivan polní nebo bělořit šedý. Přítomné zaujala

například informace o zvyšujícím se počtu hnízdících kolpíků bílých či husic egyptských V Nizozemí nebo naopak o vzácnosti zimujících bernešek rudokrkých či hnízdících bramborníčků hnědých.

Krátce po 13 hodině Tomáš Diviš schůzi s přáním pěkné ornitologické sezóny členům pobočky ukončil.

zapsal Jiří Mach